

I Poster ๑๓

ชื่อสิ่งประดิษฐ์ เกลร้อนประคบเต้านมมารดาหลังคลอด

ชื่อผู้ประดิษฐ์ นางบัวแก้ว คันศร และนางบุษบา เพื่อดมสมบูรณ์และนางพัทรา เต่าทอง ตึกพิเศษ ๖๐
เตี้ยงโรงพยาบาลศรีสะเกษ

บทนำ การเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ ช่วยให้เด็กเจริญเติบโตอย่างมีคุณภาพ เนื่องจากในนมแม่มีสารอาหารที่จำเป็นครบถ้วนและมีสัดส่วนที่เหมาะสมกับแต่ละวัย แต่มารดาหลังคลอดบางรายพบปัญหาน้ำนมไหลช้าน้ำนมไหลน้อย หรือคัดตึงเต้านม ทำให้มารดาเกิดความเครียดถือเป็นสาเหตุสำคัญอาจทำให้มารดายุติการให้นมบุตรได้ และได้ส่งปรึกษาคลินิกนมแม่ด้วยปัญหาดังกล่าว ปี ๒๕๕๘ จำนวน ๕๑๖ ราย การดูแลการไหลของน้ำนม การป้องกันและแก้ไขปัญหาด้านนมถือเป็นเรื่องสำคัญ ตึกพิเศษ ๖๐เตี้ยง จึงได้จัดทำเกลร้อนประคบเต้านมมารดาหลังคลอด ทำการทดลองในมารดาหลังคลอดจำนวน ๑๐๐ คน เก็บข้อมูลระหว่างวันที่ ๑ เม.ย. ๒๕๕๘ – ๓๐ พ.ย.๒๕๕๘ โดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อช่วยเร่งการหลั่งของน้ำนม ลดภาวะคัดตึงเต้านมและเพื่อให้มารดาหลังคลอดแพทย์และบุคลากรทางการแพทย์มีความพึงพอใจต่อการใช้ถุงเจลร้อนประคบเต้านมเนื่องจากมีต้นทุนต่ำและสามารถเก็บความร้อนได้นานกว่าการใช้ลูกประคบหรือผ้าขนหนูธรรมดา การใช้ความร้อนประคบร่วมกับการนวดคลึงเต้านมเป็นการกระตุ้นการไหลเวียนเลือด ช่วยขยายท่อน้ำนมทำให้น้ำนมไหลสะดวกขึ้นลดภาวะคัดตึงเต้านมทำให้มารดาผ่อนคลาย ช่วยให้มารดามีปริมาณน้ำนมมากขึ้นและสามารถเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ได้สำเร็จต่อไป

วิธีการพัฒนาสิ่งประดิษฐ์ อุปกรณ์ประกอบด้วย ๑)ถุงกันร้อน ๒)ถุงเจลที่เป็นวัสดุเหลือใช้จากห้องยาหรือห้องชันสูตร ๓)เชือก ๔)ผ้าขนหนู วิธีการทำ แบ่งเจลใส่ถุงร้อน ถุงละ ๒๕๐ กรัม ซิลปากถุงไว้ เย็บผ้าเป็นถุงหุรัด นำถุงเจลแช่ในน้ำต้มเดือดแล้ว๑๐ นาที นำถุงเจลร้อนใส่ลงในถุงผ้าที่ร้อนขึ้นใช้ปรอทวัดอุณหภูมิในอกถุงผ้า หลังจาก ๒ นาทีที่ได้รับความร้อนไม่เกิน ๔๕ องศาแล้วนำไปประคบขนาดเต้านม ข้างละ ๑๕-๒๐ นาทีจนหมดความร้อน ก่อนบีบน้ำนมออกจากเต้า ทำการทดสอบประสิทธิภาพโดยทดลองใช้ถุงเจลร้อนกับมารดาหลังคลอด ๓๐ ครั้ง ถุงเจลยังทำงานได้เป็นปกติ

การทดสอบประสิทธิภาพสิ่งประดิษฐ์

ผลการนำเจลร้อนไปใช้พบว่า มารดาหลังคลอดที่ได้ขนาดประคบเต้านมด้วยเจลร้อน มีน้ำนมไหล ภายใน ๘ ชั่วโมง ร้อยละ ๘๒ ลดภาวะคัดตึงเต้านมมารดาหลังคลอดได้ ร้อยละ ๙๒ มีต้นทุนต่ำ ราคา ๑๐ บาท/ชุด ลูกประคบสมุนไพรซื้อตามท้องตลาด ราคา ๖๐ -๗๐ บาท/ลูก เจลมีความร้อนอยู่ ได้นาน ๑๕-๒๐ นาที ลูกประคบร้อนอยู่ได้นาน ๕ นาที และผ้าชุบน้ำร้อน ร้อนอยู่ได้นาน ๒-๓ นาที มารดาหลังคลอดมีความพึงพอใจต่อการใช้ถุงเจลร้อนอยู่ในระดับมาก ร้อยละ ๙๑ แพทย์และบุคลากรทางการแพทย์มีระดับพึงพอใจต่อการใช้เจลร้อนอยู่ในระดับมากที่สุด ร้อยละ ๘๕

ประโยชน์และการนำไปใช้ สามารถนำวัสดุเหลือใช้มาใช้ให้เกิดประโยชน์ทางการแพทย์ ลดค่าใช้จ่ายเก็บความร้อนได้นานและยังสามารถนำถุงเจลดังกล่าวไปประคบใช้ในผู้ป่วยแผนกหู คอ จมูก ตา ศัลยกรรมกระดูก ในการประคบเพื่อลดอาการปวดบวมได้ รวมทั้งแจกให้ผู้ป่วยนำกลับไปใช้ที่บ้าน มีโอกาสพัฒนาที่จะนำ เจลร้อนเผยแพร่ไปใช้ที่ตึกหลังคลอดและตึกพิเศษประกันสังคมที่ดูแลมารดาหลังคลอดต่อไป